

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

15 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte –Svetlana Filincova

Judecători – Galina Stratulat, Iurie Bejenaru, Nicolae Craiu, Ala Cobăneanu

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Alexandru Plîngău, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2021, în cauza penală privindu-l pe

Bolandău Mihail XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în sat. XXXXX str. XXXXX r-nul XXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 14.03.2018 – 08.09.2018;

instanța de apel: 27.09.2018 – 13.11.2018;

instanța de recurs ordinar: 19.02.2019 – 09.04.2019;

instanța de apel: 28.05.2019 – 25.11.2019;

instanța de recurs ordinar: 24.02.2020 – 17.11.2020;

instanța de apel: 27.01.2021 - 17.02.2021;

instanța de recurs ordinar: 21.04.2021 - 15.07.2021.

Asupra recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni sediul Ștefan Vodă din 8 septembrie 2018, Mihail Bolandău a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 287 alin. (3) Cod penal, la 3 ani închisoare;

- art. 155 Cod penal, la 1 an închisoare.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul total al pedepselor aplicate, lui Mihail Bolandău i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 4 ani închisoare. Conform art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii stabilite inculpatului pentru o perioadă de probațiune de 4 ani.

S-a admis parțial solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare și s-a dispus încasarea de la Mihail Bolandău în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în mărime de 2 100 de lei, pentru efectuarea expertizei judiciare, în rest pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că Mihail Bolandău, la 26 octombrie 2017, în jurul orei 18:00, aflându-se în stradă, în sat. XXXXX r-nul

XXXXX, fără vreun motiv esențial, încălcând grosolan ordinea publică, manifestând obrăznicie deosebită, a inițiat în public o ceartă cu Serghei Climenco, exprimându-se în adresa acestuia cu cuvinte necenzurate, înjosindu-i astfel onoarea și demnitatea și având cu el o sticlă cu benzină, l-a stropit pe ultimul cu benzină având posibilitatea să-l incendieze, cu scopul cauzării leziunilor corporale.

Tot el, a fost învinuit de faptul că, la 26 octombrie 2017, în jurul orei 18:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se în stradă în sat. XXXXX r-nul XXXXX, având scopul omuciderii cu premeditare a lui Serghei Climenco, având o sticlă cu benzină, l-a stropit pe ultimul, apoi a aprins un chibrit și l-a aruncat în direcția victimei, însă acesta s-a stins și nu a ajuns la Serghei Climenco. După care, inculpatul iarăși a aprins un chibrit și l-a aruncat în direcția victimei, care, de asemenea, s-a stins și nu a ajuns la destinație și în acel moment a fost immobilizat de victimă ce l-a doborât la pământ și din aceste cauze independente de voința sa nu și-a dus intenția până la capăt de a incendia victima.

3. Sentința primei instanțe a fost contestată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea parțială a acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului Mihail Bolandău să-i fie stabilită pedeapsa pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal de 4 ani închisoare, iar în baza art. 27, art. 145 alin. (2) lit. a), j) Cod penal de 15 ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis. În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul total al pedepselor, definitiv lui Mihail Bolandău urmează să-i fie stabilită pedeapsa de 16 ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis.

În motivarea cererii, apelantul a indicat că:

- prima instanță corect a calificat acțiunile inculpatului în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, însă greșit și ilegal a recalificat acțiunile acestuia de la art. 27, art. 145 alin. (2) lit. a), j) Cod penal, la art. 155 Cod penal (amenințarea cu moartea) și a ajuns greșit la concluzia că acțiunile inculpatului nu au fost îndreptate spre omuciderea părții vătămate;

- în baza probelor acumulate la urmărirea penală, care și-au găsit confirmare fiind examinate în instanța de judecată, s-a stabilit incontestabil că acțiunile inculpatului au fost îndreptate nemijlocit spre omuciderea prin incendiere a părții vătămate Serghei Climenco, și anume: însuși inculpatul a recunoscut că a luat o sticlă din plastic cu benzină, marca A95, pe care o folosea pentru ferestrăul de tăiat lemne, a ieșit în stradă și s-a pornit spre Serghei Climenco, apropiindu-se de el l-a stropit cu benzină și s-a dat înapoi, însă partea vătămată l-a ajuns din urmă și l-a doborât la pământ și l-a lovit de două ori cu pumnul în spate;

- vinovăția inculpatului se dovedește prin declarațiile părții vătămate și a martorilor audiați de către prima instanță, precum și prin procesul-verbal de

examinare a înregistrărilor video din 28 noiembrie 2017 și prin raportul de expertiză judiciară nr.34/12/1-R-6874 din 29 decembrie 2017;

- prima instanță greșit și-a motivat soluția că inculpatul nu a avut scopul de omucidere, deoarece inculpatul a întreprins toate eforturile pentru a incendia partea vătămată, exprimându-se în acest sens și verbal, însă acțiunile acestuia au fost întrerupte de partea vătămată care se apăra activ, anume din aceste considerente inculpatul nu și-a realizat intenția până la capăt;

- prima instanță neîntemeiat a aplicat prevederile art. 90 Cod penal față de inculpat, suspendând condiționat executarea pedepsei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2018, apelul declarat a fost admis, inclusiv din oficiu, în temeiul art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, cu casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri în latura penală, potrivit căreia Mihail Bolandău a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 155 Cod penal la 2 ani închisoare, iar în temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 2 ani.

În rest, celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute fără modificări.

4.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că prima instanță corect a stabilit starea de fapt și de drept ce corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate corect, în partea încadrării acțiunilor inculpatului în baza art. 155 Cod penal, după indicii calificativi - amenințarea cu omor ori cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății, dacă a existat pericolul realizării acestei amenințări, însă greșit a conchis asupra condamnării lui Mihail Bolandău în baza dispozițiilor art. 287 alin. (3) Cod penal, după indicii calificativi - huliganism agravat, adică, acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau a sănătății.

În acest sens, instanța de apel a menționat că infracțiunea de amenințarea cu omor, dacă a existat pericolul realizării acestei amenințări, absoarbe prin conținutul său infracțiunea de huliganism agravat, respectiv calificarea suplimentară a acțiunilor făptuitorilor în baza art. 287 alin. (3) Cod penal nu este necesară.

În urma verificării circumstanțelor de fapt și de drept, precum și a argumentelor apelantului, instanța de apel a ajuns la concluzia că lipsesc careva dubii sau bănuieli care ar putea pune la îndoială vinovăția inculpatului Mihail Bolandău de comiterea faptelor încriminate în baza art.155 Cod penal, astfel că la acest capitol au fost reținute drept declarative argumentele procurorului cu referire la faptul că învinuirea este formală și nu este confirmată prin probe.

Instanța de apel a constatat că, la 26 octombrie 2017 în jurul orei 18:00, inculpatul, aflându-se în stradă în sat. XXXXX r-nul XXXXX, având scopul

amenințării cu omor a lui Climenco S., a strigat în direcția ultimului că-i va da foc. După ce victima s-a apropiat de el, având în mână un ciocan, cu care a încercat să-l agreseze, inculpatul, având o sticlă cu benzină, l-a stropit apoi a aprins un chibrit și l-a tentat să-l arunce în direcția victimei, însă chibritul s-a stins și nu a ajuns în direcția acesteia. Aceste acțiuni au fost corect apreciate de victima ca fiind o amenințare reală cu omor sau cu vătămarea gravă a integrității corporale. Ulterior, având posibilitatea reală de a-și continua acțiunile criminale nu a mai comis careva acte, ce ar demonstra că dorește să omoare victima sau să-i cauzeze vătămări corporale grave, iar în scurt timp a fost lovit de victima și doborât la pământ.

Referitor la infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (3) Cod penal, instanța de apel a reținut că prima instanță eronat a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, ajungând la concluzia că Mihail Bolandău a săvârșit infracțiunea de huliganism agravat.

5. Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de apel, procurorul a declarat recurs ordinar, solicitând casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că:

- instanța de apel eronat a conchis că organul de urmărire penală nu a prezentat probe ce dovedesc vinovăția lui Mihail Bolandău în baza art. 27, 145 alin. (2) lit. a) și j) Cod penal și că, la caz, lipsește cumulul de infracțiuni prevăzute de art. 155 Cod penal și art. 287 Cod penal, excluzând din învinuire infracțiunea de huliganism;

- referitor la poziția instanței de apel precum că calificativul art. 155 Cod penal absoarbe prevederile art. 287 Cod penal, este nefondată, pe motiv că, această concluzie este contrară prevederilor art. 33 Cod penal, concurs de infracțiuni. Prima instanță corect a constatat că, prin acțiunile sale Mihail Bolandău a comis un concurs de infracțiuni însă eronat a calificat acțiunile din art. 27, 145 Cod penal în art. 155 Cod penal;

- referitor la infracțiunea de huliganism agravat, acțiunile inculpatului au fost realizate prin aplicarea unor obiecte (benzina) pentru vătămarea integrității corporale sau a sănătății. Aplicarea sau încercarea de a aplica obiecte sau substanțe ce pot vătăma grav integritatea corporală sau sănătatea se califică în baza alin. (3) al art. 287 Cod penal, în cazul când vinovatul cu ajutorul lor intenționează să cauzeze leziuni corporale, dar și atunci când utilizarea obiectelor menționate în procesul actului huliganic creează un pericol real pentru viața și sănătatea cetățenilor;

- instanța nu a argumentat motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei circumstanțele cauzei și personalitatea celui vinovat, dispoziția art. 90 Cod penal, obligă instanța să indice în hotărâre, motivele aplicării.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 9 aprilie 2019, recursul ordinar declarat a fost admis, casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

6.1. În motivarea soluției sale, instanța de recurs ordinar a menționat, că problema de drept rămasă nesoluționată în această cauză în procedura desfășurată în instanța de apel, a fost încadrarea juridică a faptelor imputabile inculpatului Mihail Bolandău, care are importanță atât pentru aplicarea corectă a legii penale, cât și pentru modul de desfășurare a judecării acestui dosar.

Instanța de recurs a constatat că instanța de apel neîntemeiat și pripit a conchis asupra faptului că infracțiunea de amenințare cu omor, dacă a existat pericolul realizării acestei amenințări, absoarbe prin conținutul său infracțiunea de huliganism agravat și calificarea suplimentară a acțiunilor făptuitorilor în baza art. 287 alin. (3) Cod penal nu mai este necesară.

Astfel, instanța de recurs a evidențiat că instanța de apel făcând abstracție de circumstanțele factologice ale cauzei, de declarațiile inculpatului, a părții vătămate și a martorilor, a conchis asupra nevinovăției lui Mihail Bolandău pe capătul de acuzare imputat acestuia în baza art. 287 alin. (3) Cod penal.

Instanța de recurs ordinar a consemnat că rezultând din derularea evenimentelor reținute în această cauză, precum și urmărind consecutivitatea lor după cum acestea au fost redată de instanțe în baza declarațiilor părților din proces, statuările instanței de apel sunt incompatibile cu prevederile legale și doctrinare pertinente.

În cazuri similare celor disputate și în prezenta speță, instanța de recurs a notat că, huliganismul însoțit de aplicarea violenței asupra persoanelor poate fi exteriorizat prin aplicarea atât a violenței psihice, cât și fizice, ce se poate manifesta prin cauzarea unor prejudicii sănătății, care pot surveni în urma săvârșirii unor acțiuni cu caracter violent, produse prin aplicarea de lovituri, prin imobilizarea, îmbrâncirea, punerea unei piedici victimei, urmate de vătămarea integrității corporale sau de leziuni corporale, sau fără cauzarea prejudiciului sănătății.

Amenințarea presupune orice act prin care se realizează o constrângere morală, de natură să insufle temere cu privire la aplicarea violenței fizice, urmată de provocarea unor leziuni de gravitate diferită, inclusiv până la cauzarea morții. De fiecare dată, amenințarea cu aplicarea violenței trebuie să aibă un caracter real, adică este necesar ca victima, reieșind din circumstanțele concrete de expunere a amenințării, să perceapă, ca fiind considerabilă verosimilitatea realizării amenințării.

În ipoteza dată, nu este necesară calificarea suplimentară, potrivit art. 155 Cod penal în caz contrar, va fi încălcat principiul de neadmitere a sancționării duble a aceleiași fapte. De această dată, amenințarea cu omor ori cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății reprezintă modalitate faptică a acțiunii adiacente a huliganismului.

Într-o altă conjunctură, a menționat că instanța de apel, deși a detaliat în conținutul deciziei elementele componente ale infracțiunii prevăzute de art. 155 Cod penal, a eșuat să racordeze aspectele teoretice la circumstanțele factice ale acestei cauze, *explicând prin argumente întemeiate pe suport probatoriu de ce în acțiunile inculpatului nu se întrunesc elementele infracțiunii de huliganism agravat.*

Astfel, instanța de apel verificând cauza sub aspectul calificării infracțiunii, urma să raporteze situația de fapt constatată la fiecare din elementele constitutive ale infracțiunii imputate inculpatului să subsumeze aceste fapte cu împrejurările cauzei și să desfășoare concluzia de reîncadrare a acțiunilor imputabile lui Bolandău Mihail, expunându-și punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii, fapt ce pe caz nu a avut loc, fiind înfăptuită o apreciere formală a probelor și circumstanțelor de fapt ale cauzei.

În rezumat la cele menționate supra, instanța de recurs a constatat că, instanța de apel urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate lui Mihail Bolandău, să verifice și să aprecieze conform prevederilor art.101 Cod de procedură penală fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și în concluziile sale să prezinte raționamentele care au stat la baza răsturnării soluției de condamnare a inculpatului în baza art. 287 alin. (3) Cod penal adoptate de prima instanță.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2019, a fost admis apelul declarat, casată total sentința, în latura penală, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Mihail Bolandău a fost achitat pe art. 27, 145 alin. (2) lit. a), j) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Mihail Bolandău a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal la 5 ani închisoare, iar în temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 5 ani.

Solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare a fost respinsă.

7.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a indicat că prima instanță nu a dat o apreciere cuvenită prevederilor legale ce guvernează speța dedusă judecătii, or instanța de apel nu a reținut probele administrate de organul de

urmărire penală, precum și de prima instanță, ca fiind pertinente, concludente și veridice în conformitate cu prevederile art. 27, 99-101 Cod de procedură penală, ce ar confirma vinovăția lui Mihail Bolandău privind comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 27, 145 alin. (2) lit. a), j) Cod penal sau art.155 Cod penal, or în cazul dat, fapta incriminată lui Mihail Bolandău nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 27, 145 alin. (2) lit. a), j) Cod penal.

Totodată, instanța de apel a reiterat că probele acumulate în cadrul cercetării judecătorești în prima instanță și ședința instanței de apel dovedesc pe deplin vina inculpatului în baza art. 287 alin.(3) Cod penal.

Instanța de apel a considerat că probele administrate și examinate în ședința de judecată, nu au demonstrat vinovăția inculpatului Mihail Bolandău de comiterea infracțiunii de tentativă de omor unei persoane, săvârșit cu premeditate, cu deosebită cruzime, care din cauza independente de voința făptuitorului nu și-a produs efectul, în situația în care, pe acest capăt de acuzare, s-a constatat cu certitudine că fapta incriminată inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, din care considerent, acesta urmează a fi achitat pe art. 27, 145 alin.(2) lit. a), j) Cod penal.

Astfel, din probele administrate și cercetate în ședința instanței de apel a notificat că, s-a confirmat pe deplin agravanta consemnată la alin. (3) art. 287 Cod penal, agravarea răspunderii penale care este condiționată de calitatea agravantă a mijloacelor de săvârșire a infracțiunii: 1) armă; 2) alte obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății.

Instanța de apel a atras atenția asupra faptului că, incendierea victimei pentru a fi soldată cu un eventual deces, urma să fi fost realizată în astfel de circumstanțe în care victima urmare a acțiunilor de incendiere, urma imediat sau în scurt timp să ardă de viu, fără a se putea opune unei astfel de situații, urmare la ce să survină decesul acesteia (ex. incendierea în circumstanța când victima este imobilizată și nu poate să se opună incendiului, ori atunci când, similar speței, victima este stropită în abundență cu o substanță ușor inflamabilă, care în situația în care victima era incendiată, era capabilă să cauzeze victimei leziuni corporale soldate cu decesul victimei, urmare a imposibilității victimei de a scăpa de incendiul propriul - zis și consecințele acestuia, datorită răspândirii rapide a incendiului pe tot corpul victimei, cu afectarea nemijlocită a organelor vitale ale victimei, datorită la care victima decedează, etc...).

Instanța de apel a menționat că, la caz, dubiul rezonabil care a combătut acuzarea adusă inculpatului pe art. 27, 145 alin. (2) Cod penal, este faptul că stropitul victimei cu substanța care conținea componente chimici inflamabili, nu era capabil să provoace consecințele unui eventual deces al victimei, or din circumstanțele cauzei nu rezultă că victima a fost stropită în abundență de către

inculpat, din probele acumulate rezultând că în timpul acțiunilor inculpatului în raport cu cele ale victimei, ultima a fost stropită cu substanța inflamabilă în circumstanțele când se afla la vreo 3-4 m de inculpat, iar ultimul a îndreptat butelia cu lichidul care se afla în aceasta în sus, astfel încât mai mulți stropi din substanța inflamatorii au nimerit pe îmbrăcămintea în care era îmbarcat pătimitul.

Instanța de apel a mai menționat că, probele acuzării nu au confirmat faptul că substanța care se conținea în butelia cu care inculpatul l-a stropit pe pătimit, era capabilă să cauzeze în circumstanțele indicate în rechizitoriu, o incendiere, rapidă și fatală în raport cu victima, or, potrivit raportului de expertiză-judiciară nr.34/12/1-R-6874 din 29 decembrie 2017, pe jacheta de culoare albastră, ridicată de la victimă la 3 noiembrie 2017, s-au depistat urme de compuși chimici care se regăsesc în compoziția produselor petroliere, care nu pot fi stabiliți (f. d. 60-63).

Astfel, concluzia părții acuzării că acțiunile inculpatului urmare a stropirii victimei cu substanța ce se conținea în butelie, puteau duce la decesul victimei, datorită unei eventuale incendieri a victimei, nu este întemeiată și capabilă să fie puse la baza condamnării inculpatului în temeiul art. 27, 145 alin. (2) Cod penal, ținând cont de circumstanțele cauzei.

Instanța de apel a reținut că, potrivit învinuirii, consecințele care nu s-au produs, adică omuciderea victimei, s-au datorat stingerii chibritului care fiind aprins și aruncat în direcție victimei, s-a stins neatingându-și țelul (contactul cu victima), urmare la care fapt trebuia să se producă incendierea hainelor în care era îmbrăcată victima și care au fost stropite cu substanța inflamabilă, urmare la ce victima neavând posibilitatea reală să scape de consecințele acestei incendieri și afecțiunile pe care putea să le obținură (arsuri ... etc), datorită cărora putea să decedeze.

O altă circumstanță datorită căreia nu s-a produs omuciderea victimei, potrivit părții acuzării au fost acțiunile propriu-zise ale victimei, care l-a imobilizat pe inculpat după ce a aruncat de 2 ori chibriturile aprinse în direcția victimei care era stropită cu substanța inflamabilă.

Instanța de apel a conchis că circumstanțele menționate mai sus, care fac parte din actul de învinuire, nu sunt capabile să susțină învinuirea adusă inculpatului pe art. 27, 145 alin. (2) Cod penal, deoarece incertitudinea survenirii decesului victimei în aceste circumstanțe, este imensă, astfel încât dubiile urmează a fi interpretate în favoarea inculpatului.

Instanța de apel a remarcat, că este eronată concluzia acuzatorului de stat, precum că în acțiunile inculpatului Mihail Bolandău este prezentă latura obiectivă a infracțiunii de tentativă de omor săvârșit cu premeditare, în situația în care, din declarațiile martorului Eugenia Bolandău, a rezultat că, *soțul - Mihail Bolandău, a venit de la serviciu, a mers să ceară păsările pe când Serghei Climenco a început*

să-l numească cu cuvinte înjurioase. Soțul Mihail Bolandău cu partea vătămată Serghei Climenco au început să se certe. Serghei avea în mână un ciocan, soțul avea în mână o sticlă cu soluție întunecată, o luase din garaj. Serghei Climenco i-a aplicat soțului multiple lovituri cu piciorul, el căzuse jos, după care l-a stropit cu soluție din sticlă pe Serghei Climenco după ce a folosit-o toată, a aruncat sticla, după aceasta încerca să aprindă chibritul, dar nu se aprinsese.

Astfel, a relatat instanța de apel că, din probatoriul administrat s-a stabilit cu certitudine că, inculpatul Mihail Bolandău nu a avut scopul real, de a comite omorul lui Serghei Climenco, or, între aceștia, la acel moment s-a inițiat un conflict spontan, din cauza păsărilor care au trecut în gospodăria părții vătămate, iar inculpatul a vrut doar să le întoarcă, fapt ce până la urma s-a soldat doar cu acțiuni huliganice, în vederea înfricoșării a victimei.

Instanța de apel a concluzionat că, inculpatul nu a realizat latura obiectivă prevăzută de art. 155 Cod penal, or pentru a fi realizată amenințarea cu omor a victimei, această amenințare trebuia să fie una reală, adică capabilă să producă consecințele prevăzute de art. 145 Cod penal, or din circumstanțele cauzei a rezultat că partea vătămată, deși a menționat că a apreciat ca fiind reală amenințarea inculpatului, realizarea acestui, acțiunile inculpatului în acest sens nu erau capabile să impună o astfel de amenințare, ținând cont de cantitatea și calitatea substanței, pretinse a fi capabilă să producă un incendiu care era fatal pentru victimă.

Cât privește infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (3) Cod penal, a reținut că fapta prejudiciabilă cu vinovăție exprimată prin încălcarea grosolană a ordinii publice însoțită de amenințarea cu aplicarea violenței de către inculpatul Mihail Bolandău față de victimă, realizată prin exprimarea cuvintelor necenzurate, prin ce au fost încălcate liniștea de conviețuire în societate, însoțite de aplicarea/stropirea cu lichidul inflamabil în scopul amenințării cu aplicarea violenței, a fost dovedită totalmente prin cumul de probe administrat.

Cu privire la pedeapsa aplicată inculpatului în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 6, 7, 61, 75, 78 Cod penal, a stabilit inculpatului pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, iar în temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 5 ani.

Cât privește cheltuielile judiciare, instanța de apel, bazându-se pe prevederile art. 227 alin. (1), (2) pct. 5), și (3), 229 alin. (1) Cod de procedură penală, a considerat ca fiind neîntemeiată cererea procurorului de încasare din contul inculpatului Mihail Bolandău în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare.

În motivare, instanța de apel a invocat că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea

infracțiunii incriminate, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statului, deoarece este obligația pozitivă a statului de a colecta probe necesare în vederea constatării faptei penale, identificării făptuitorului și asumarea cheltuielilor aferente procesului din contul statului.

Referitor la solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea din contul inculpatului Mihail Bolandău a cheltuielilor judiciare pentru obiecte de birotică-hârtie, în acest sens, instanța de apel a reținut că, normele procedural penale nu prevăd expres achitarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare pentru instrumentarea cauzei penale la etapa urmăririi penale și anume salariul acuzatorului de stat și pentru procurarea altor rechizite ca hârtie, pix, etc., iar prevederile legale, nu prevăd astfel de cheltuieli, ce pot fi încasate din contul inculpatului.

8. Decizia instanței de apel a fost contestată cu recurs ordinar de către procuror, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În susținerea recursului procurorul a indicat că:

- probele prezentate de către partea acuzării în totalitate dovedesc vinovăția lui Mihail Bolandău, probe care în mod inexplicabil au fost respinse și apreciate critic de către instanța de apel;

- instanța de apel și-a întemeiat concluzia predominant doar în baza declarațiilor inculpatului, fără a ține cont de faptul că versiunea acestuia este combătută prin probe administrate de către acuzare și cercetate de către instanța de fond;

- instanța de apel în motivarea soluției, a luat partea inculpatului, care atât în cadrul urmăririi penale cât și cercetării judecătorești în prima instanță și cea de apel a dat declarații contradictorii, urmărind scopul evitării răspunderii penale.

- în speță, s-a stabilit incontestabil că, acțiunile inculpatului au fost îndreptate nemijlocit spre omuciderea prin incendiere a părții vătămate Serghei Climenco și anume: însuși inculpatul a recunoscut că a luat o sticlă din plastic cu benzină, marca A-95, pe care o folosea pentru fereștrăul de tăiat lemne. A luat această sticlă cu benzină și a ieșit în stradă și s-a pornit spre Serghei Climenco, care era în stradă, apropiindu-se de el l-a stropit cu benzină și s-a dat înapoi, însă Serghei Climenco l-a ajuns din urmă și l-a doborât la pământ și l-a lovit de 2 ori cu pumnul în spinare. După aceasta s-a rupt din mâinile lui și a intrat în curtea casei. Tot atunci îl amenința pe Serghei Climenco și Iurie că le dă focul cu benzină. După ce l-a stropit pe Serghei Climenco cu benzină, având chibrit a aprins un chibrit și fiind la vreo 2 metri de Serghei Climenco l-a aruncat în direcția lui, însă chibritul zburând, s-a stins;

- din totalul probelor acumulate acuzarea a demonstrat faptul că inculpatul nu a renunțat benevol să ducă până la capăt activitatea infracțională, ceea ce este evident și din înregistrările video anexate la materialele dosarului.

- instanța de apel printr-o singură frază s-a expus că, acuzarea nu a prezentat probe ce dovedește vinovăția inculpatului în baza art. 27, 145 Cod penal, or, inculpatul a întreprins toate eforturile pentru a incendia partea vătămată, exprimându-se în acest sens și verbal, însă acțiunile acestuia au fost întrerupte de partea vătămată care se apăra activ, anume din aceste considerente inculpatul nu și-a realizat intenția până la capăt.

9. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 17 noiembrie 2020, a fost admis recursul ordinar declarat, casată total decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

9.1. Pentru a decide astfel, instanța de recurs ordinar a conchis reieșind din argumentele invocate de acuzatorul de stat, că acestea își găsesc reflectare în temeiurile pentru recurs prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit cărora, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Instanța de recurs ordinar a indicat, că în situația în care instanța de apel a ajuns la concluzia că inculpatul Mihail Bolandău urmează a fi achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 27, 145 alin. (2) lit. a), j) Cod penal, și nu a fost de acord cu aprecierea probelor prezentate de către procuror, aceasta urma să dezvăluie soluția adoptată și să își expună punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii, fapt ce pe caz nu a avut loc, fiind înfăptuită o apreciere eronată și formală de ordin general a probelor și circumstanțelor cauzei penale, lăsând fără justă apreciere probatoriul administrat pe cauză.

Instanța de recurs ordinar a atestat că instanța de apel a omis să se expună asupra argumentelor acuzării, inclusiv și asupra argumentului, că prin acțiunile sale inculpatul Mihail Bolandău a comis anume infracțiunea prevăzută de art. art. 27, 145 alin. (2) lit. a), j) Cod penal, cu semnele calificative: tentativă de omor a unei persoane, săvârșită cu premeditare și cu deosebită cruzime, care din cauze independente de voința făptuitorului nu și-a produs efectul.

La acest segment, instanța de apel a reproduș unele repere teoretice privind componența infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, însă, fiind abilitată cu împuterniciri de a judeca fondul cauzei, instanța de apel urma să

motiveze complet și obiectiv argumentele acușării, oferind un răspuns motivat asupra invocărilor procurorului în calitate de apelant.

De altfel, din analiza textului deciziei supuse recursului, se atestă că, instanța de apel a trecut în revistă probatoriul administrat în dosar fără a oferi aprecierea acestora așa cum o cer prevederile art. 101 alin.(1) Cod de procedură penală, potrivit cărora fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Instanța de recurs ordinar a notat că instanța de apel constatând vinovăția inculpatului în baza art. 287 alin. (3) Cod penal și ajungând la concluzia că, Mihail Bolandău urmează a fi achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. art. 27, 145 alin.(2) lit. a), j) Cod penal, în conținutul deciziei printr-o frază generală s-a limitat la enumerarea probelor examinate în cadrul instanței de apel și anume *„declarațiile părții vătămate Serghei Climenco; declarațiile martorilor Natalia Climenco; Valentina Punga; Victoria Bocan; Eugenia Bolandău; procesul-verbal de examinare a înregistrărilor video din 28 noiembrie 2017; raportul de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-6874 din 29 decembrie 2017”*, însă fără a verifica minuțios și obiectiv fiecare probă separat sub toate aspectele, prin prisma pertinentei, concludenței, iar în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor.

La acest capitol instanța de recurs a menționat că, conform probelor acumulate la urmărirea penală, acțiunile inculpatului au fost îndreptate nemijlocit spre omuciderea prin incendiere a părții vătămate Serghei Climenco, și anume: însuși inculpatul a recunoscut că a luat o sticlă din plastic cu benzină, marca A-95, pe care o folosea pentru fereștrăul de tăiat lemne. A luat această sticlă cu benzină și a ieșit în stradă, s-a pornit spre Serghei Climenco, care era în stradă, apropiindu-se de el l-a stropit cu benzină și s-a dat înapoi, însă Serghei Climenco l-a ajuns din urmă și l-a doborât la pământ, l-a lovit de 2 ori cu pumnul în spinare. După aceasta s-a rupt din mâinile lui și a intrat în curtea casei. Tot atunci îl amenința pe Serghei Climenco și Iurie că le dă focul cu benzină. După ce l-a stropit pe Serghei Climenco cu benzină, având chibriți a aprins un chibrit și fiind la vreo 2 metri de Serghei Climenco l-a aruncat în direcția lui, însă chibritul zburând s-a stins. Totodată, din probele acumulate rezultă că inculpatul nu a renunțat benevol să ducă până la capăt activitatea infracțională, ceea ce este evident și din înregistrările video anexate la materialele dosarului.

Conform raportului de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-6874 din 29 decembrie 2017, pe jacheta de culoare albastră, ridicată de la victimă la 3 noiembrie 2017, s-au depistat urme de compuși chimici care se regăsesc în compoziția produselor petroliere inflamabile (f. d. 60-63), or, victima fiind stropită

cu o substanță ușor inflamabilă și încercarea inculpatului de a-l incendia, prin aprinderea unor chibrite victima a perceput acțiunile inculpatului ca reale.

Prin urmare instanța de recurs ordinar a indicat că la judecarea apelului, instanța de apel urma să aprecieze raportul de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-6874 din 29 decembrie 2017 în coroborare cu declarațiile părții vătămate, martorilor Natalia Climenco, Valentina Punga, Victoria Bocan, din care rezultă că inculpatul nu doar a stropit cu o substanță ușor inflamabilă partea vătămată dar și a întreprins acțiuni concrete de a-l incendia, prin aprinderea unor chibrituri aruncând în direcția părții vătămate, or victima fiind stropită în abundență cu o substanță ușor inflamabilă în situația în care victima era incendiată, era capabilă să cauzeze victimei leziuni corporale soldate cu decesul victimei, urmare a imposibilității victimei de a scăpa de incendiul propriul zis și consecințele acestuia.

În opinia instanței de recurs, instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, fiind prezentă discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, ignorarea unor aspecte evidente, ce au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature și nemotivate.

10. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2021, a fost respins ca nefondat apelul declarat de procuror și menținută fără modificări sentința primei instanțe.

10.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că prima instanță a stabilit corect starea de fapt și de drept ce corespunde probelor din dosar și anume că prin acțiunile sale intenționate, Mihail Bolandău a comis infracțiunea prevăzută de art. 155, 287 alin. (3) Cod penal.

În acest sens, instanța de apel a indicat că la data de 26 octombrie 2017 în jurul orei 18:00, inculpatul, aflându-se în stradă în satul XXXXX raionul XXXXX, având scopul amenințării cu omor a lui Serghei Climenco, a strigat în direcția ultimului că i va da focul. După ce victima s-a apropiat de el, având în mână un ciocan, cu care a încercat să-l agreseze, inculpatul, având o sticlă cu benzină, l-a stropit pe Serghei Climenco, apoi a aprins un chibrit și la tentat să-l arunce în direcția victimei, însă chibritul s-a stins și nu a ajuns în direcția victimei. Aceste acțiuni au fost corect apreciate de victima ca fiind o amenințare reală cu omor sau cu vătămarea gravă a integrității corporale.

Ulterior el, având posibilitatea reală de a-și continua acțiunile criminale nu a mai comis careva acte, ce ar demonstra că, dorește să omoare victima sau să-i cauzeze vătămări corporale grave, iar în scurt timp a fost lovit de victima și doborât la pământ.

Instanța de apel a conchis că prima instanță corect a constatat că Mihail Bolandău a comis nu o infracțiune prevăzută la art. 27, 145 alin. (2) lit. a), j) Cod penal, dar o infracțiune prevăzută la art. 155 Cod penal, adică amenințarea cu omor

ori cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății, dacă a existat pericolul realizării acestei amenințări.

În continuare, instanța de apel a atestat că declarațiile părții vătămate Serghei Climenco sunt veridice, utile și consecvente, unde ultimul detaliat și consecutiv a descris toate circumstanțele faptei și a declarat cu certitudine că anume Mihail Bolandău l-a amenințat cu moartea, prin stropirea cu benzină și aprinderea chibritului „...*A început să-i amenințe, a scos o sticlă de benzină din scurtă și a zis că le dă focul....*”, „...*A avut intenția de a-l speria, s-a apropiat de el însă el a început să-l stropească cu benzină, îl amenința că va da foc la casă și la tractor....*”. Prin urmare, partea vătămată a perceput această amenințare ca reală, existând pericolul realizării ei.

La fel, instanța de apel a menționat că susține poziția primei instanțe că, potrivit materialelor cauzei, inculpatul nu a intenționat să comită omorul părții vătămate ori să-i cauzeze vătămări corporale grave, însă, prin acțiunile real întreprinse prin stropirea cu benzină și aprinderea chibritului, a creat, în viziunea părții vătămate, o teamă reală că acela poate să-și realizeze amenințările expuse, astfel infracțiunea prevăzută de art. 155 Cod penal, fiind deja consumată.

Instanța de apel a specificat că în cazul delimitării tentativei de omor de amenințarea cu omor (care se califică în baza art. 155 Cod penal) trebuie de ținut cont de faptul că, în ipoteza amenințării cu omor, făptuitorul are posibilitatea reală să-și realizeze amenințarea și să săvârșească acțiuni concrete în direcția dorită, însă decide benevol să nu le săvârșească, deși are pentru aceasta toate condițiile favorabile (nu este vorba de renunțarea de bunăvoie la săvârșirea infracțiunii de omor; făptuitorul nici nu a urmărit să săvârșească omorul; nu poți să renunți la intenția care nici nu a existat). În opoziție, în ipoteza tentativei de omor, făptuitorul întreprinde toate eforturile în vederea săvârșirii omorului, însă, din cauze independente de voința lui, aceste eforturi nu-și produc efectul.

De asemenea, instanța de apel a conchis că probele acuzării nu confirmă faptul că substanța care se conținea în butelia cu care inculpatul l-a stropit pe pătimit, era capabilă să cauzeze în circumstanțele indicate în rechizitoriu, o incendiere, rapidă și fatală în raport cu victima, or potrivit raportului de expertiză-judiciară nr. 34/12/1-R-6874 din 29 decembrie 2017, pe jacheta de culoare albastră, ridicată de la victimă la 3 noiembrie 2017, s-au depistat urme de compuși chimici care se regăsesc în compoziția produselor petroliere, care nu pot fi stabiliți (f. d. 60-63).

Astfel, instanța de apel a atestat că nu este clar dacă această substanță este capabilă să producă un eventual incendiu al hainelor victimei, iar dacă este capabilă incendierea în situația dată, cât de rapidă va fi această ardere, întru realizarea scopului imputat inculpatului de omucidere a victimei.

Subsidiar, instanța de apel a indicat că potrivit înregistrărilor video, urmează

că, inculpatul un timp destul de îndelungat strigă cu cuvinte injurioase în adresa părții vătămate amenințând-o că, îi va da focul. Tot din aceste înregistrări urmează că, inculpatul stropește partea vătămată cu o soluție, care se află într-o sticlă, iar ulterior aprinde un chibrit, făcând un gest în direcția părții vătămate. Chibritul însă se stinge imediat. Tot din aceste înregistrări urmează că, inculpatul nu a mai aprins alte chibrituri, nu a mai făcut alte acțiuni îndreptate spre realizarea intenției criminale, iar în scurt timp a fost lovit de partea vătămată și imobilizat.

Instanța de apel a considerat că concluzia părții acuzării, că acțiunile inculpatului urmare a stropirii victimei cu substanța ce se conținea în butelie, puteau duce la decesul victimei, datorită unei eventuale incendieri a victimei, nu este întemeiată și capabilă să fie puse la baza condamnării inculpatului în temeiul art. 27, 145 alin. (2) Cod penal.

Ce ține de infracțiunea de huliganism, instanța de apel a notat că săvârșirea acesteia de către inculpatul Mihail Bolândău a fost demonstrată prin cumul de probe administrat, or infracțiunea săvârșită de inculpat a fost comisă în loc public, de rând ce acțiunile acestuia huliganice a avut loc în strada, în preajma gospodăriilor familiei Climenco și Bolandău, unde erau prezenți mai mulți oameni, care au fost audiați în cadrul cercetării judecătorești în calitate de martori.

Astfel, în urma conflictului avut, inculpatul își dădea seama că fapta lui poate ajunge la cunoștința altor persoane. La fel, prin obraznicie deosebită se înțeleg acțiunile de încălcare grosolană a ordinii publice, or, în speță, acțiunea de încălcare grosolană a ordinii publice, și-a găsit confirmare prin relatările părții vătămate și martorilor, care au menționat că inculpatul este de fire nervoasă, ca persoană grea la caracter.

În același context, instanța de apel a reținut că inculpatul Mihail Bolandău a avut asupra sa, în timpul săvârșirii huliganismului, mijlocul corespunzător de săvârșire a infracțiunii - sticla de benzină și după ce a stropit victima, a încercat să o incendieze, însă, din motive independente, scopul nu a fost realizat până la capăt.

Cu referire la pedeapsa stabilită, instanța de apel a indicat că concluzia primei instanțe este corespunzătoare stării de drept și întemeiată din punct de vedere al principiilor și criteriilor stabilirii pedepsei penale.

11. Decizia instanței de apel din 17 februarie 2021 este contestată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Alexandru Plîngău, care indică temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10), 12) Cod de procedură penală și solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei de instanța de apel, în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului, recurentul invocă că:

- decizia instanței de apel este neîntemeiată în partea motivării soluție, privind reîncadrarea de către prima instanță și instanța de apel a faptei de tentativă de

omor, săvârșită asupra părții vătămate, adică de la art. 27, 145 alin. (2) lit. a), j) Cod penal la art. 155 Cod penal, privind individualizarea pedepsei în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, și în partea alegerii modalității de executare a pedepsei stabilite;

- instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor din apelul declarat de procuror, și anume pe argumentul privind aprecierea greșită de către prima instanță a probelor, care au generat în consecință reîncadrarea faptei din art. 27, 145 alin. (2) lit. a), j) Cod penal, în art. 155 Cod penal;

- prin probele acumulate la urmărirea penală, examinate în ședința de judecată din prima instanță și din instanța de apel, s-a stabilit incotestabil că acțiunile inculpatului au fost îndreptate nemijlocit la omuciderea prin incendiere a părții vătămate, or însuș inculpatul a recunoscut că a luat o sticlă de benzină, a ieșit în stradă, s-a pornit spre Serghei Climenco, apropiindu-se de el l-a stropit cu benzină și s-a dat înapoi. După ce l-a stropit cu benzină pe Serghei Climenco, a aprins un chibrit și fiind la vreo doi metri de acesta, l-a aruncat în direcția lui, însă chibritul zburând s-a stins;

- deși instanța de apel a descris probele administrate la etapa cercetării judecătorești în prima instanță și în instanța de apel, la fel ca prima instanță nu le-a suspus unei analize ample în ordinea stabilită la art. 101 Cod de procedură penală, iar simplul fapt că instanța a enumerat probele nu reprezintă o motivare în corespundere cu rigorile art. 6 CEDO;

- în cadrul urmăririi penale, cercetării judecătorești din prima instanță și din instanța de apel a fost demonstrat dincolo de orice dubiu rezonabil vinovăția inculpatului Mihail Bolandău în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 27, 145 alin. (2) lit. a), j) Cod penal, în special prin declarațiile părții vătămate Serghei Climenco, a martorilor acuzării Natalia Climenco, Valentina Punga și Victoria Bocan, dar și prin probele materiale descrise, probe în privința cărora nici unul din participanți, nici instanța de judecată nu au negat faptul veridicității lor;

- instanța de apel nu a combătut argumentul procurorului, potrivit căruia prima instanță greșit a apreciat proba materială - înregistrările video din 28 noiembrie 2017, efectuate de martorul Victoria Bocan;

- instanța de apel nu a ținut cont de indicațiile instanței de recurs din decizia din 17 noiembrie 2020, contrar prevederilor art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală;

- instanța de apel nu s-a expus pe argumentul procurorului, privind individualizarea greșită de către prima instanță a pedepsei închisorii stabilite în inculpatului, precum și modalitatea de executare a acesteia, ce echivalează cu nerezolvarea fondului apelului.

12. La recursul ordinar declarat de către procuror, a depus referință inculpatul Mihail Bolandău, reprezentat de avocatul Iulian Cașu, care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia.

13. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare. Colegiul penal constată că aceste prevederi legale deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel.

Din textul recursului declarat, se atestă că recurentul critică decizia instanței de apel prin prisma temeiurilor de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10), 12) Cod de procedură penală, sub aspectele că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde

motivele pe care se întemeiază soluția, faptei săvârșite și s-a dat încadrare juridică greșită și că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Verificând legalitatea deciziei atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că în speță și-a găsit confirmarea temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prin prisma faptului că instanța de apel nu s-a pronunțat și s-a expus superficial, fără o argumentare cuvenită asupra tuturor chestiunilor invocate în apel.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit reține că din conținutul părții descriptive a deciziei atacate (f. d. 125-139 vol. II), rezultă că instanța de apel contrar prevederilor art.101, 414, 417, 436 Cod de procedură penală, a adoptat soluția în cauză, rejudecând cauza în al 3-lea set de proceduri în apel și nu a întreprins toate măsurile necesare de a elucida circumstanțele esențiale ale cauzei, fără a evalua și a exclude în totalitate divergențele de interpretare evidențiate în sentința primei instanțe, menționate repetat de instanța de recurs ordinar prin deciziile Colegiul penal lărgit din 9 aprilie 2019 și 17 noiembrie 2020.

Prin urmare, se constată că instanța de apel în motivarea soluției nu s-a expus clar, prin coroborare a probelor administrate în coraport cu circumstanțele speței, asupra chestiunii esențiale din această speță invocată repetat de partea acuzării în apelul declarat (f. d. 155-157 vol. II), inclusiv în prezentul recurs ordinar, și anume instanța de apel la judecarea apelului nu a elucidat pe deplin corectitudinea încadrării acțiunilor inculpatului Mihail Bolandău din art. 27, 145 alin. (2) lit. a), j) Cod penal (tentativă de omor a unei persoane) în baza art. 155 Cod penal (amenințarea cu omor), fără a face o argumentare clară a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite, incriminate inculpatului Mihail Bolandău în baza art. 27, 145 alin. (2) lit. a), j) Cod penal, precum și celei constatate în sentința primei instanței infracțiunii încadrate de această în baza art. 155 Cod penal.

Colegiul penal lărgit evidențiază că, instanța de apel menținând soluția primei instanțe de calificare a acțiunilor inculpatului în baza art. 155 Cod penal, după indicii calificativi – *„amenințarea cu omor, ori cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății, dacă a existat pericolul realizării acestei amenințări”*, în conținutul deciziei prin expuneri generale s-a limitat la enumerarea probelor examinate în cadrul instanței de apel și anume *„declarațiile părții vătămate Serghei Climenco; declarațiile martorilor Natalia Climenco; Valentina Punga; Victoria Bocan; Eugenia Bolandău; procesul-verbal de examinare a înregistrărilor video din 28 noiembrie 2017; raportul de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-6874 din 29 decembrie 2017”*, adoptând soluția în speță fără a verifica minuțios și obiectiv fiecare probă separat sub toate aspectele, prin prisma pertinentei, concludenței, iar în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, în coraport cu motivele invocate în apelul declarat de procuror.

La acest capitol instanța de recurs ține să menționeze că, instanța de apel printr-o motivare contradictorie a evitat să dea un răspuns cert argumentelor invocate în apelul declarat de procuror, cum ar fi:

- conform probelor acumulate la urmărirea penală, se constată că, acțiunile inculpatului au fost îndreptate nemijlocit spre omuciderea prin incendiere a părții vătămate Serghei Climenco, și anume: însuși inculpatul a recunoscut că a luat o sticlă din plastic cu benzină, marca A-95, pe care o folosea pentru fereștrăul de tăiat lemne. A luat această sticlă cu benzină și a ieșit în stradă, s-a pornit spre Serghei Climenco, care era în stradă, apropiindu-se de el l-a stropit cu benzină și s-a dat înapoi, însă Serghei Climenco l-a ajuns din urmă și l-a doborât la pământ, l-a lovit de 2 ori cu pumnul în spinare. După aceasta s-a rupt din mâinile lui și a intrat în curtea casei. Tot atunci îl amenința pe Serghei Climenco și Iurie că le dă focul cu benzină. După ce l-a stropit pe Serghei Climenco cu benzină, având chibrit și aprins un chibrit și fiind la vreo 2 metri de Serghei Climenco l-a aruncat în direcția lui, însă chibritul zburând s-a stins. Totodată, din probele acumulate rezultă că inculpatul nu a renunțat benevol să ducă până la capăt activitatea infracțională, ceea ce este evident și din înregistrările video anexate la materialele dosarului;

- instanța de judecată și-a motivat soluția că inculpatul nu a avut scopul de omucidere, însă această concluzie este greșită, deoarece inculpatul a întreprins toate eforturile pentru a incendia partea vătămată, în acest sens se exprima și verbal, însă acțiunile acestuia au fost întrerupte de partea vătămată care se apăra activ și din aceste circumstanțe inculpatul nu și-a realizat intenția până la capăt”.

Prin urmare Colegiul penal lărgit reține că, la judecarea apelului, instanța de apel urma, printr-o argumentare clară să delimiteze acțiunile inculpatului ce s-ar cuprinde în elementele infracțiunii prevăzute de art. 155 Cod penal, de cele ale infracțiunii incriminate prin rechizitoriu și încadrate de organul de urmărire penală în baza art. 27, 145 alin. (2) lit. a), j) Cod penal, or în acest sens, nu e clară soluția instanțelor de judecată, în coraport circumstanțele reținute și descrise și de prima instanță, cât și de instanța de apel, că inculpatul nu doar a stropit cu o substanță ușor inflamabilă partea vătămată, și nu s-a oprit benevol de a-și realiza amenințarea cu omor dar și a întreprins acțiuni concrete de a incendia partea vătămată, prin aprinderea unui chibrit și aruncarea acestuia în direcția părții vătămate, deși acesta s-a stins din motive independente de voința inculpatului și nu ajuns la partea vătămată, or aceasta fiind stropită în abundență cu o substanță ușor inflamabilă în situația în care era incendiată, era evidentă posibilitatea cauzării acesteia leziuni soldate fie cu vătămări corporale grave, fie cu deces, urmare a efectelor imprevizibile în cazul incendierii corpului părții vătămate.

În acest sens, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel în decizia sa, pct.

37 - 45, a preluat și transcris motivarea primei instanțe, fără a oferi un răspuns convenit la motivele invocate în apel, specificate supra.

Mai mult, deși instanța de apel face referire în decizia sa pct. 27-45 la interpretări teoretice privind elementele infracțiunilor prevăzute de art. 155 Cod penal și art. 27, 145 alin. (2) lit. a), j) Cod penal, și indică că „*potrivit materialelor cauzei, condamnatul nu a intenționat să comită omorul părții vătămate ori să cauzeze vătămări corporale grave, însă, prin acțiunile real întreprinse, prin stropirea cu benzină și aprinderea chibritului, a creat, în viziunea părții vătămate, o teamă reală că acela poate să-și realizeze amenințările expuse, astfel infracțiunea prevăzută de art. 155 Cod penal fiind deja consumată*”, aceasta nu oferă o explicație la faptul că dacă din momentul în care inculpatul de la amenințările verbale cu omor, când în acțiunile făptuitorului încă erau prezente doar elementele infracțiunii prevăzute de art. 155 Cod penal, apoi trece la acțiuni fizice concrete de stropire cu benzină a părții vătămate și aprindere a chibritului cu aruncarea acestuia în direcția părții vătămate, aceste acțiuni se mai cuprind de componența de infracțiune prevăzută de art. 155 Cod penal, sau se cuprind deja în componența infracțiunii de tentativă de omor, și astfel, instanța de apel nu a elucidat, printr-o motivare explicită dacă acțiunile inculpatului Mihail Bolandău, care nici el nu le neagă (*stropire cu benzină-substanță ușor inflamabilă a părții vătămate, aprindere a chibritului și aruncarea acestuia în direcția părții vătămate care s-a stins, ulterior a fost stopat de partea vătămată, cauze ce au împiedicat inculpatul să dea foc părții vătămate*) exced sau nu infracțiunea de amenințare cu omor și trec în tentativă de omor.

În acest sens, instanța de apel deși face referire la interpretările doctrinare privind delimitarea infracțiunilor de amenințare cu omor și tentativa cu omor, aceasta nu a dat o apreciere clară, având în vedere circumstanțele cauzei, a faptului că tentativa de omor poate fi o tentativă întreruptă (neterminată), dacă subiectul nu a putut să-și continue fapta, intervenind anumiți factori care l-au împiedicat să-și desfășoare mai departe activitatea infracțională.

Totodată, Colegiul penal lărgit invocă că în cazul delimitării tentativei de omor de amenințarea cu omor (care se califică în baza art.155 Cod penal) trebuie de ținut cont de faptul că, în ipoteza amenințării cu omor, făptuitorul are posibilitatea reală să-și realizeze amenințarea și să săvârșească acțiuni concrete în direcția dorită, însă decide benevol să nu le săvârșească, deși are pentru aceasta toate condițiile favorabile - (*în speță, după cum rezultă din constatările primei instanțe și instanței de apel, după stropirea părții vătămate cu benzină, inculpatul a aprins chibritul, însă nu s-a oprit să-l stingă, adică să decidă benevol să nu săvârșească acțiunile la care se referea când amenința partea vătămată cu omor, dar l-a aruncat în direcția părții vătămate, iar chibritul s-a stins, ulterior fiind stopat de partea*

vătămate (*fapt recunoscut de inculpat și în ședința instanței de apel (f. d. 114 vol. II)*).

Astfel, instanța de apel nu a apreciat că în ipoteza tentativei de omor, inculpatul întreprinde toate eforturile în vederea săvârșirii omorului (strobește partea vătămată cu benzină, aprinde chibritul care-l aruncă în direcția părții vătămate), însă, din cauze independente de voința lui (chibritul s-a stins, apoi a fost oprit de partea vătămată) aceste eforturi nu-și produc efectul.

În acest sens, Colegiul penal lărgit consideră că instanța de apel în decizia sa (f. d. 132 vol. II, pct. 52), deși a reținut în acțiunile inculpatului Mihail Bolandău semnele faptei prejudiciabile „*inculpatul, având o sticlă cu benzină, l-a stropit pe Serghei Climenco, apoi a aprins un chibrit și l-a tentat să-l arunce în direcția victimei, însă chibritul s-a stins și nu a ajuns în direcția victimei*”, prematur, pripit, contradictoriu și fără o motivare clară a indicat că prezența acestor circumstanțe nu determină faptul că în acțiunile inculpatului se cuprinde componența infracțiunii prevăzute de art. 27, 145 alin. (2) lit. a), j) Cod penal, dar se cuprind elementele doar a infracțiunii prevăzute de art. 155 Cod penal.

În consecință, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel a adoptat o decizie pripită de menținere a sentinței primei instanțe, printr-o motivare superficială, fără a clarifica aspectul esențial menționat supra, lăsându-l fără o argumentare cuvenită, având în vedere circumstanțele particulare ale cauzei și textul normei penale incriminate inculpatului, prin ce a fost afectată soluția adoptată și astfel, recursul declarat de procuror urmează a fi admis, iar decizia instanței de apel casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

În acest context, Colegiul penal lărgit indică că potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) §85).

Totodată, în hotărârea CtEDO în cauza Helle împotriva Finlandei, 19 decembrie 1997, pct. 60, reține că noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă care nu și-a motivat decizia, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară fie prin alt mod, să fi examinat totuși în mod real chestiunile esențiale supuse atenției sale și să nu se fi mulțumit să confirme pur și simplu concluziile unei instanțe inferioare.

14. La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale – asupra motivelor esențiale indicate în cererea de apel declarată de procuror și chestiunile esențiale supuse atenției sale de partea acuzării, și în măsura competenței sale asupra motivelor din recursul declarat,

nominalizate în prezenta decizie, să țină cont de toate circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, și în dependență de circumstanțele constatate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală și jurisprudența CtEDO.

15. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Alexandru Plîngău, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2021, în cauza penală privindu-l pe Bolandău Mihail XXXXX, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu este supusă căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la 15 iulie 2021.

Președinte

Svetlana Filincova

Judecători

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Ala Cobăneanu